

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 19/5 06 om nationalparker.

(Redegørelse nr. R 17).

Miljøministeren (Connie Hedegaard):

1. INDLEDNING

Regeringen fremlægger med denne redegørelse for første gang sine overvejelser om, hvordan man kan etablere nationalparker i Danmark.

Nationalparker indgår som en vigtig del af regeringens handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse, hvor målsætningen er at stoppe tilbagegangen i biologisk mangfoldighed inden 2010 i henhold til biodiversitetskonventionen og aftaler indenfor EU-samarbejdet.

Det er et nyt instrument med vidtrækkende perspektiver for naturbeskyttelsen i en række naturmæssigt højt prioriterede områder, der samtidig indeholder perspektiver for landdistriktudvikling, mere aktiv borgerinddragelse og formidling af viden om Danmarks natur og landskab.

Nationalparkinitiativet vil ikke tilsidesætte den øvrige naturbeskyttelse i Danmark, men vil kunne understøtte implementeringen af Natura 2000-direktiverne og vandrammedirektivet.

Regeringen tog i sit udspil om *Danmarks Natur – ansvaret for at beskytte den og glæden ved at benytte den* (august 2002) initiativ til igangsættelse af pilotprojekter for nationalparker.

Initiativet tog udgangspunkt i Wilhjelmudvalgets rapport (2001), hvor det blev anbefalet at etablere større sammenhængende naturområder, der kunne skabe sammenhæng mellem naturtyperne og styrke naturkvaliteten, ligesom udvalget fremhævede områdernes betydning for friluftslivet.

Miljøministeriet og Friluftsrådet indgik i februar 2003 en aftale, hvor Friluftsrådet gav økonomisk støtte til at igangsætte flere pilotprojekter. I februar 2004 nedsatte miljøministeren som led i aftalen desuden en national følgegruppe, som skulle følge arbejdet med pilotprojekterne og rådgive miljøministeren.

Regeringen har med regeringsgrundlaget besluttet, at der skal fremsættes lovforslag om na-

tionalparker i den kommende folketingssamling.

2. GRUNDLAG FOR ETABLERING AF NATIONALPARKER

Danmark har i modsætning til de fleste lande ikke etableret nationalparker. Verdens første nationalpark blev etableret i USA i 1872, og de første europæiske nationalparker blev etableret i Sverige i 1909.

Tanken om nationalparker i Danmark har været introduceret flere gange, bl.a. i forbindelse med Naturfredningskommissionens betænkning fra 1967 om naturfredning og i et forslag til folketingsbeslutning om etablering af danske naturparker i 1986. Der har dog hidtil ikke været opbakning til ideen, dels fordi Danmark er så intensivt udnyttet, dels fordi man frygtede det kunne svække naturbeskyttelsen i den øvrige del af det åbne land.

I 1999 anbefalede OECD i sin evaluering af Danmarks indsats på miljøområdet, at mulighederne for at etablere et netværk af nationalparker blev undersøgt for at supplere indsatsen for genopretning af naturen og for bevarelsen af biodiversiteten. OECD's rapport førte i 2000 til nedsættelse af Wilhjelmudvalget, som skulle udarbejde grundlaget for en national handlingsplan for biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse. Wilhjelmudvalget anbefalede i sin rapport fra 2001 blandt andet, at der var behov for at etablere større, sammenhængende naturområder, der kunne skabe sammenhæng mellem naturtyperne og styrke naturkvaliteten, herunder sikring af kontinuitet i naturbeskyttelsen og mulighed for fri dynamik i naturens udvikling. Endvidere fremhævede udvalget områdernes betydning for friluftslivet.

2.1 Pilotprojekter for nationalparker

De pilotprojekter for nationalparker, som regeringen i 2002 tog initiativ til at sætte i gang var baseret på lokalt ophæng og borgerinddragelse. Der blev afsat 20 mio. kr. til igangsættelse af 2-3 pilotprojekter. Ideen var, at naturen skal have bedre plads til at udvikle sig indenfor større sammenhængende områder, som vil kunne skabe bedre sammenhæng og dynamik i naturen. Endvidere skulle befolkningen have mulighed for at opleve og have adgang til en mere storslå-